

AIGHNEACT DO CHOMHAIRLE CHONTAE THIOBRAID ÁRANN THUaidH DON DARA SCÉIM FAOI ALT 11 d'ACHT NA dTEANGACHA OIFIGIÚLA 2003

RÉAMHRÁ

Is gá go mbeadh an pobal in ann gnó a dhéanamh trí Ghaeilge le gach gné de chuid na Comhairle Contae, mar atá luaite faoin bpolasaí rialtais dar teideal Seirbhís Custaiméara den Scoth.

Cuireann Conradh na Gaeilge fáilte roimh an bpolasaí chun seirbhísí Gaeilge a sholáthar ach tá polasaí níos láidre ag teastáil agus ba chóir go mbeadh **tairiscint ghníomhach** á déanamh ag an gComhairle seachas a bheith réamhghníomhach.

Don dara scéim, molann Conradh na Gaeilge leas a bhaint as teimpléad comónta do Scéim na Comhairle, mar a mholaimid leis na comhlachtaí poiblí ar fad ionas go mbeidh scéimeanna den leagan amach céanna ag gach eagraíocht stáit faoi alt 11 d'Acht na dTeangacha Oifigiúla 2003. Le teimpléad comónta, bheadh caighdeánú idir na comhlachtaí poiblí ar fad agus bheadh sé níos soiléire don chustaiméir cad iad na seirbhísí atá ar fáil go dátheangach trasna na gcomhlachtaí poiblí ar fad. Molaimid leagan na haighneachta seo mar an teimpléad comónta sin.

EOLAS

Fáiltimid roimh na hiarrachachtaí atá déanta ag an gComhairle chun eolas faoi chúlra, sheirbhísí reatha, phleananna agus réimsí eile eolais i dtaca leis an gComhairle a chur ar fáil go dátheangach, an tuarascáil bhliantúil san áireamh. Maidir le foirmeacha, comharthíocht, fógraí réamhthairfeadta teilefóin agus fógraín phreasa, molann Conradh na Gaeilge iad siúd ar fad a bheith dátheangach, gan aon eisceacht. Is gá go mbeadh an t-eolas seo ar fáil go comhuaineach, an dá theanga taobh le taobh, in aon chlúdach amháin, agus gan gá le haon obair bhreise a dhéanamh chun teacht ar an eolas i nGaeilge thar mar a bheadh i gceist chun teacht ar an eolas i mBéarla. Tá sé tábachtach an Ghaeilge a dhéanamh níos feiceálaí le cur in iúl go bhfuil fáilte roimh an nGaeilge i ngnóthaí na Comhairle.

Maidir le preaseisiúintí, éilimid go mbeidh 100% de phreaseisiúintí na Comhairle á gcur ar fáil go dátheangach.

Spríoc: Roimh dheireadh na chéad bhliana den Scéim

COMHFHREAGRAS

Go mbeidh comhfhreagras iomlán ar fáil i nGaeilge más é sin rogha an tsaoránaigh agus go ndéanfar é seo ar bhealach nach gcuirfidh moill ar ghnó an tsaoránaigh nó nach gcuirfidh as don leibhéal seirbhíse a chuirtear ar fáil.

Maidir le stáiseanóireacht, molaimid tairiscint ghníomhach a thabhairt do chustaiméirí na Comhairle, tríd an ráiteas **“Cuirfeadh fáilte roimh chomhfhreagras i nGaeilge”** ar an stáiseanóireacht. Molaimid a chinntiú go bhfuil seo curtha i bhfeidhm agus go leanfaí leis le linn na dara Scéime agus ar aghaidh.

Spríoc: Roimh dheireadh na chéad bhliana den Scéim

CÓRAS GUTHÁIN

Tá an-tábhacht leis an gcóras gutháin mar gurb é seo an chéad phointe teagmhála go hiondúil a bhíonn ag an saoránach leis an gComhairle. Tá sé tábhachtach gur féidir le gach teileafónaí déileáil le fiosruithe an phobail sa dá theanga oifigiúla agus go gcuirfí in iúl do gach saoránach:

- go bhfuil rogha teanga aige/aici,
- go bhfuil fáilte roimh an nGaeilge
- go bhfuil seirbhís Ghaeilge ar chomhchaighdeán le seirbhís Bhéarla ar fáil.

Moltar fáilte a chur as Gaeilge agus rogha teanga a thabhairt nuair a fhreagraítear an guthán, agus teachtaireachtaí dátheangacha a thairfeadh, nó teachtaireachtaí Gaeilge más i gceantar Gaeltachta í an oifig.

Maidir le córas uathoibríoch, ba chóir go dtabharfaí rogha teanga don saoránach roimh aon rogha eile.

Spríoc: Ó thus na Scéime

RÍOMHPHOST

Go mbeidh an séanadh dátheangach ar gach ríomhphost a sheoltar ón gComhairle. Moltar leagan Gaeilge a bheith ann do gach seoladh ríomhphost, mar shampla eolas@tiobraidaranntuaidh.ie a úsáid agus a cheangal leis an leagan Béarla ionas go dtéann gach ríomhphost isteach chuig aon seoladh amháin. Tá sé tábhachtach nach gcuirtear moill ar ghnó an tsaoránaigh má dhéanann sé/sí a g(h)nó i nGaeilge.

Spríoc: Roimh dheireadh na chéad bhliana den Scéim

SUÍOMH IDIRLÍN

Tá an-tábhacht sa lá atá inniu ann leis an suíomh idirlín mar gurb é an chéad fhoinsé eolais go hiondúil a bhíonn ag an saoránach don Chomhairle agus léiríonn úsáid na Gaeilge ar an suíomh meon na Comhairle i leith na Gaeilge. Cuirimid fáilte roimh an iarracht chun dátheangachas a bhaint amach ar an suíomh gréasáin ach tá níos mó oibre ag teastáil ar an méid ábhair le fáil ar an suíomh trí Ghaeilge. Cuirimid na moltaí seo a leanas roimh an gComhairle:

- Leathanach baile nach bhfuil aon rud eile air seachas rogha dul isteach sa leagan Gaeilge nó sa leagan Béarla den suíomh.
- An rogha don leagan Gaeilge a chur os cionn an rogha don leagan Béarla ar an leathanach molta seo chun an rogha Gaeilge a dhéanamh níos feiceálaí.
- Cinntiú go bhfuil Gaeilge chruinn ar an suíomh.
- Leagan Gaeilge de gach preasráiteas a bheith ann, agus a bheith in ann clliceáil idir an dá leagan go héasca.
- Óráidí ar an suíomh a chur ar fáil i nGaeilge nó go dátheangach.
- Is gá go gcuirfidh an Chomhairle in iúl do gach eagrais, seirbhís agus gnólacht ar shuíomh na Comhairle go gcaithfear seirbhís dhátheangach a chur ar fáil.

Spríoc: Roimh dheireadh na dara bliana den Scéim

CÓRAS RÍOMHAIREACHTA

Tá sé an-tábhachtach go mbíonn an córas ríomhaireachta ábalta déileáil le húsáid na Gaeilge sa chaoi is gur féidir seirbhís Ghaeilge a chur ar fáil atá ar chomhchaighdeán le seirbhís Bhéarla. Ba chóir ‘Gaelspell’, ‘Gléacht’ nó córas ar bith eile chun litriú Gaeilge a cheartú a bheith mar chuid den phacáiste ríomhaireachta atá in úsáid sa Coimisinéir.

Spríoc: Roimh dheireadh na chéad bhliana den Scéim

FOIREANN

Maidir le cúrsaí Gaeilge don fhoireann, molaimid cúrsaí Gaeilge Chonradh na Gaeilge atá curtha in oiriúint do shiollabais Theastas Eorpach na Gaeilge de chuid Ollscoil na hÉireann Má Nuad.

Tá sé tábhachtach go dtuigeann an fhoireann an tábhacht a bhaineann le seirbhís dhátheangach a chur ar fáil agus go bhfaigheann said oiliúint ar fheasacht teanga chomh maith.

Molann Conradh na Gaeilge go mbeidh dreasacht ann don fhoireann tabhairt faoi ranganna Gaeilge, bíodh sé lasmuigh nó laistigh d'uaireanta oifige na Comhairle.

Molaimid go mbeidh treoirleabhar ar fáil do gach ball foirne le gach eolas faoi chearta teanga na gcustaiméirí agus conas déileáil go proifisiúnta agus go héifeachtach le custaiméirí atá ag iarraidh seirbhís a fháil trí Ghaeilge.

Spríoc: Roimh dheireadh na Scéime

SOLÁTHAR SEIRBHÍSÍ

Tá sé tábhachtach go mbeidh deis ag an saoránach seirbhísí iomlána na hoifige a fháil trí mheán na Gaeilge, ó eolas faoi na seirbhísí a fháil, comhfhreagras trí Ghaeilge, agus plé díreach leis an bhfoireann trí mheán na Gaeilge. Ó thaobh soláthar seirbhísí de, tá sé tábhachtach go mbeidh:

- Foireann ann chun seirbhís a chur ar fáil i nGaeilge
- Nósmhaireacht bunaithe chun an rogha teanga atá ar fáil i nGaeilge a chur in iúl don phobal
- Córas eagraithe chun a chinntiú nach gcuirfí moill ar leith ar an té a lorgaíonn seirbhís i nGaeilge.
- Córais inmheánacha, foirmeáilte agus neamhfhoirmeáilte, chun úsáid na Gaeilge i measc na foirne a spreagadh

Spríoc: Roimh dheireadh na chéad bhliana den Scéim

PLÉ LEIS AN bPOBAL

Foireann: Foireann a chur ar fáil atá lánchumasach sa Ghaeilge chun plé leis an bpobal nó le daoine aonair ar mian leo seirbhís a fháil trí Ghaeilge. Eolas a bhfuil seirbhís mar seo ar fáil a phoibliú go forleathan.

Ócáidí: Molaimid go seolfadh an Chmohairle aon chúrsa, seirbhís phoiblí, seimineár nó an ócáid phoiblí eile go dátheangach, nó i nGaeilge amháin más ceantar Gaeltachta atá i gceist.

Spríoc: Roimh dheireadh na chéad bhliana den Scéim

CEANTAIR GHEALTACHTA AGUS CEANTAIR INA BHFUIL LEIBHÉAL ARD CAINTEOIRÍ GAEILGE, EAGRAÍOCHTAÍ GAEILGE AGUS GAELSCOILEANNA

Molaimid don Chomhairle go gcuirfí gach comhfhreagras chuig eagraíochtaí Gaeilge, Gaelscoileanna, Gaelcholáistí, agus daoine i nGaeltachtaí nó ceantair ina bhfuil leibhéal ard cainteoirí i nGaeilge i gcónaí ach amháin má chuirtear in iúl don Chomhairle gurb é an Béarla a rogha teanga.

Molaimid úsáid logainmneacha oifigiúla na limistéar Gaeltachta faoi mar atá fógartha ag an Aire Gnóthaí Pobail, Tuaithe agus Gaeltachta.

Spríoc: Tús na Scéime

OIFIGÍ / FOIRGNIMH

Molaimid don Chomhairle go mbeadh comharthaí dátheangacha i ngach oifig den Chomhairle, nó i nGaeilge amháin i gceantair Ghaeltachta, go ndéanfaí soiléir go bhfuil fáilte roimh úsáid na Gaeilge agus go mbeidh seirbhís i nGaeilge ar fáil a bheidh ar chomhchaighdeán le seirbhísí i mBéarla. Ba chóir go mbeadh comharthaí ann le taispeáint cé tá in ann seirbhís i nGaeilge a chur ar fáil agus cad iad na réimsí seirbhíse lena mbaineann na daoine sin. Ba chóir don Chomhairle atmaisféar dearfach i leith na Gaeilge a chruthú i ngach ceann dá cuid oifigí, go hoifigiúil agus go neamhoifigiúil, mar shampla, le seomra caidrimh, mar a mbeadh fáilte roimh dhaoine teacht le haghaidh sosa agus an Ghaeilge a labhairt.

Spríoc: Roimh dheireadh na chéad bhliana

ÓCÁIDÍ POIBLÍ

Go ndéanfar cinnte go mbeidh gach ócáid phoiblí á reáchtáil i nGaeilge nó go dátheangach idir chomharthaí agus chur i láthair, óráidí san áireamh, agus go ndéanfar aistriúchán/ateangaireacht comhuaineach más ócáid dhátheangach í.

Spríoc: Roimh dheireadh na chéad bhliana

FÓGRAÍOCHT

Molaimid go ndéanfar an dara scéim chomhaontaithe a phoibliú go leathan agus go ndéanfar fógraíocht ar na seirbhísí atá ar fáil trí Ghaeilge cheana féin mar gheall ar an gcéad scéim chomh maith leis na seirbhísí breise a bheidh ar fáil mar gheall ar an dara scéim.

Molaimid go gcuirfear isteach siombal nó ráiteas a léiríonn go bhfuil fáilte roimh Ghaeilge, chomh maith leis an seoladh idirlín Gaeilge, i ngach fógra a fhoilsíonn an Chomhairle go dtuigeann an pobal gur féidir an Ghaeilge a úsáid thar na réimsí ar fad den Chomhairle.

Sprioc: Tús na Scéime

FREAGRACHT

Go leanfaí le córas freagrachta chun soláthar na seirbhísí i nGaeilge a chinntiú. Go mbeidh feachtas eolais chun na dualgais faoi Acht na dTeangacha Oifigiúla 2003 agus faoi Scéim na Gaeilge a mhíniú don fhoireann ar fad.

Sprioc: Tús na Scéime

FAIREACHÁN & ATHBHREITHNIÚ

Tá sé tábhachtach go gcoinneoidh an Chomhairle gníomhú éifeachtach na scéime faoi athbhreithniú, mar a dhein sí do scéim 2007-2010. Tá sé tábhachtach, leis, go mbeidh na bainisteoirí i ngach Rannán líne freagrach as feidhmiú laethúil na scéime ina rannáin féin agus go dtuairisceoidh siad go rialta dá rúnaí cúnta.

Sprioc: Tús na Scéime

EARCAÍOCHT

Molaimid féachaint chuige líon níos airde daoine a fhostú ar fhoireann na Comhairle idir acadúil, riaracháin agus sheirbhíse, atá inniúil ar chúraimí a bpostanna a chomhlíonadh i nGaeilge agus i mBéarla. Chuige sin:-

- Fógrófar ar fhógraí earcaíochta uile na Comhairle go dtabharfar tús áite don iarrthóir dátheangach (Gaeilge/Béarla) ach na cáilíochtaí cuí eile a bheith aige/aici ach go nglactar freisin le hiarratais ó dhaoine gan Gaeilge a bheidh sásta cur ar a gcumas a gcuid oibre a dhéanamh trí Ghaeilge.
- Sa chás nach gcuireann aon iarrthóir le Gaeilge isteach ar phost ar leith leis an gComhairle, cuirtear na hagallaimh don phost ar atráth ar feadh tréimhse 6 seachtaine, athfhógraítear an post agus tógtar céimeanna cuí eile chun iarrthóirí le Gaeilge a aimsiú agus a mhealladh.

- Tionscnófar córas nua ceapacháin lena síneofar conradh sealadach 3 bliana le duine gan Gaeilge le cur ar a c(h)umas leordhóthain Ghaeilge a thabhairt leis nó léi chun cúraimí a p(h)oist a chomhlíonadh trí Ghaeilge. Má éiríonn leis an duine sin sa scrúdú inniúlacht Ghaeilge ag deireadh na tréimhse 3 bliana sin, déantar iomlán an ceapachán. Muna n-éiríonn, fógraítear an post arís gan dochar do cheart an iarrthóra ar theip air/uirthi sa scrúdú inniúlacht Ghaeilge cur isteach air agus conradh sealadach eile 3 bliana a shíniú leis an gComhairle más cuí.
- An rogha teanga a thabhairt do gach agallalaí, is cuma má tá an Ghaeilge ina sainriachtanas don phost i gceist nó nach bhfuil.

Spríoc: Roimh dheireadh na scéime

AIGHNEACHT Ó CHONRADH NA GAEILGE, 6 SRÁID
FHEARCHAIR, BAILE ÁTHA CLIATH 2

26 FEABHRA 2010